

Nehéz terep, összetett program, bonyolult ház

Üvegezők boltja műhely és üzlet, Budapest

1

Budapest külső kerületében, ahol az épített környezet nem japánkert magaslatok szintjén szárnyal, egy meglehetősen kellemetlen adottságokkal rendelkező szabálytalan telekre kellett egy épületet tervezni, melynek az alsó bejáratát egy teljes szint különbség választja el az utca szintjétől, oldalról pedig egy földben lévő, nagynyomású gázvezeték nyomvonalának védőtávolsága határolt be. Maga az építési program is rendkívül összetett: az utca felé kedvező arcot kell mutatnia, míg belülről egy kis „technológiai” üzem szervezettségét igénylő program fogalmazódott meg, s mindezt olyan formában előadni, mely hasonló a környezetében lévő lakóházas beépítés ma-gasságrendjéhez. Őszintén nem is értem, hogyan lehet egy ilyen összetett programot összeállítani.

2

3

1. Képalírás Accum ex et wis accum irit vel er aliquisim dolobore del in hendionse tatem zzrit iurem
2. Tue feupit velit nulputpat doloreet velit lore magna feu facidunt iliqui
3. Pissim illa feugiam ip ex enit alisim ex exer in vulputatin henis!
4. iuscidunt et lor iuscil diam quipism olorpercilis dunt duisl essi tie el ullam
5. esto dolessectem dolortio erostrud tem iure conum iusilla feum illa

Patonai Dénes DLA

Látható, hogy a fő szempont az utca rendezett látványa és földszint + tetőteret megjelenést biztosító, lakásléptékű épület megfogalmazása volt. Az összes egyéb, üzemi és szociális kiszolgáló helyiséget hátul, illetve szinttel lejjebb, a besorított telekterületre kellett összegyűjteni. Az utca felőli épülettraktus homlokzati szárnyára merőleges, keresztirányú épülettömeg a maga két szintjével számomra nehezen követhető logikával alakult ki a jelenlegi formájában és többarcúságot mutat. A telken belüli parkoló felől alárendeltes, vidéki mezőgazdasági magtárépület jellegű, melyet egy közrezárt loggia választ el a főépület hosszanti tömegétől, mintegy nyaktágot alkotva. A lejárati rámpa felől pedig az éttermi terasz kifejezetten lakóház formavilágú, az L alakban körbefutó terasszal. Számomra túlzott hangsúllyal bír a lépcsőház kiemelt tömege, mely még a tetőtér síkjából is kiemelkedik ellentétes lejtésű tetőidomával. Az épület egy több ütemben megvalósított, az utca frontjára szervezett épület karakterét adja, melyet végül is kellő reprezentációval és egyszerűséggel old meg. Az utca felőli megközelítés ugyan nem nyílik meg közterület formájában a bemutatóterem előtt (valószínűleg ennek biztonsági okai lehetnek), de fő irányultságával az épület az utca felé „néz”. A kerítés mögé való besorítás egy családi ház előkertjét idézi és a látogató fogadását egy szinttel lejjebb kialakított belső parkoló felé tereli, ahonnan az épület gazdasági arca rajzolódik ki. Az épület funkcionális használhatósága, működése megfelelő, hiszen az alsó szinten található az összes üzemi terület, a földszinten a bemutatóterem és kapcsolódó helyiségei a szociális funkciókkal; míg a tetőtérben inkább a gépészet

4

1. Képkereztető műhely
2. Asztalos üzemrész
3. Kompresszor helyiség
4. késztermék tároló
5. Lépcsőház
6. Takarítószertároló
7. Alapanyag tároló

5

Építész tervező: Paládi-Kovács Ádám
(Paládi Építész és Mérnök Kft.)

Munkatársak:
Takács Edit, Szilágyi Balázs

Statikus tervező: Kiss Ervin

Gépész tervező:
Fejes Tamás, Szalóky László

Elektromos tervező: Gali Csaba

Beruházó: GM Üvegezők Kft.

Műszaki ellenőr: Dr. Kézdi Miklós

Kivitelező:

KIPSZER Elektromos Szerelő ZRt.

Projektvezető: Wéber Zsuzsa

Létesítményvezető: Bóna Péter

Fotó: Oravec István

1

1. Bemutatóterem
2. Szélfogó
3. Iroda I.
4. Iroda II.
5. Tárgyalóterem
6. Tároló
7. Közlekedő
8. Pénztár
9. Tároló
10. Női zuhanyzó
11. Férfi zuhanyzó
12. Női öltöző
13. Férfi öltöző
14. Takarítószer-tároló
15. Közlekedő
16. Lépcsőház
17. Teakonyha
18. Erkély

2

és tartalék területek található további bővítés részére fenntartva, gondolok itt elsősorban a galéria összefüggő terére.

Általában a kritikát azért nem szeretem – bár elismerem annak jelentőségét, és formáló attitűdjét –, mert a kritika, ha egyáltalán jó, egy elvont szempontrendszer szintjéről „osztja az ígét”, míg az alkotás, mindig vérben és mocsokban (kényszerű realitásokon keresztül) születik. Lehet a kritika baráti és befogadó, divatot követő, szókimondó, számon kérő, ledorongoló vagy kirekesztő, de

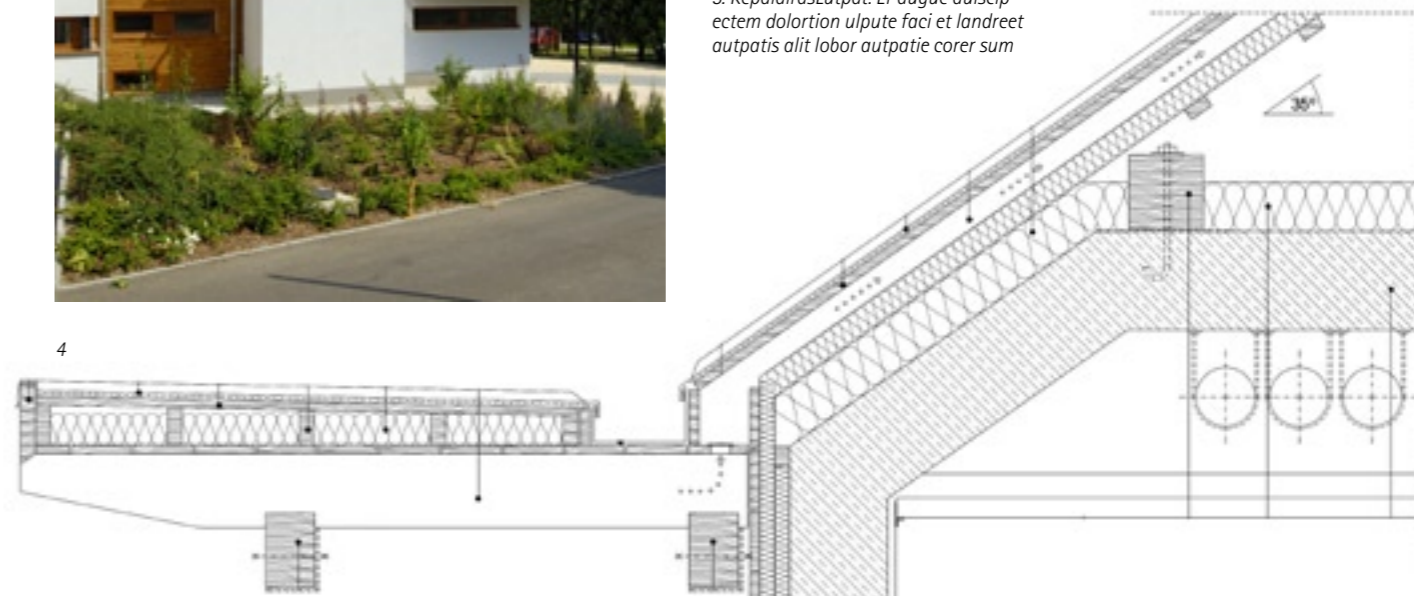
mindig csak másodlagos, követő lehet, főleg egy épület esetében. Ezért aztán az igazán komoly szellemi szabadsággal rendelkező alkotók (írók, zenészek, építészek) nemigen adnak a kritikára, mert öntörvényűen maguk hozzák létre alkotásaikat, teremtenek stílust, melyet azután mások követnek, kritizálnak vagy dicsőítenek (lásd Peter Zumthor vagy Frank O. Gehry munkásságát), hogy két ellentétes végletet említsék. Természetesen fontos, hogy határozott véleményünk legyen általában az épületekről és azt ki is nyilvánítsuk,

3

1. KépalírásLutpat. Er augue duiscip ectem dolortion ulpute faci et landreet outpatis alit labor outpatie corer sum
2. KépalírásLutpat. Er augue duiscip ectem dolortion ulpute faci et landreet outpatis alit labor outpatie corer sum
3. KépalírásLutpat. Er augue duiscip ectem dolortion ulpute faci et landreet outpatis alit labor outpatie corer sum
4. KépalírásLutpat. Er augue duiscip ectem dolortion ulpute faci et landreet outpatis alit labor outpatie corer sum
5. KépalírásLutpat. Er augue duiscip ectem dolortion ulpute faci et landreet outpatis alit labor outpatie corer sum

4

1. vasbeton födém
2. hőszigetelés
3. talpszeleny
4. nyílászáró
5. külső faburkolat (finnforest)
6. tartógerenda
7. takaró deszka
8. lejtést adó lécezés
9. OSB lapburkolat
10. szelemen
11. rejtett ereszcatorna
12. átszellőztetett légrés
13. belső AMF álmennyezet
14. korcolt fémlemezfedés
15. beszellőző rács

5

de tekintjük ezeket szubjektív állásfoglalásoknak, és ne kelljen ezeket megmásíthatatlan ítéletnek tekinteni. Mert a művészetben és így az építészetben az a legszebb, hogy nyitott, minden alkotó számára adott a kibontás, kifejezés lehetősége, de hogy mennyit sikerül ebből megvalósítani, azt elsősorban tehetsége, másodsorban a körülmények határozzák meg és itt az első a nagyon fontos. Elsősorban a tehetség az, mely határt szab a dolgoknak és nem a kényszerítő realitás.

A kritika számomra akkor hiteles, ha kritizál és nem ömlengve dicsér. A régi ipartervi tervzsúri azért volt hatásos, mert mellőzte az udvarias szólamokat. Tehát régi ipartervi stílusban: a fehér vakolt felület és a natúr fa kettőssége évszázadok óta jól bevált recept, nem kell érte csak Ausztriába menni és láthatjuk a régi parasztházakon, természetesen a mai házakon más anyagminőséggel.

Talán a többféle stílelem keverése helyett egy összefogottabb, a bejárat egyszerűségét követő tömörebb formálás egyszerűbb lenne.

A ma oly divatos ferde tetősík vízszintes elemekkel történő megtörése az utcai homlokzat esetén számomra értelmezhető, bár zavar a felette hátrébb tornyosuló túllógó eresztől túlzott hangsúlyozottsága, mely az alánézettség miatt további kiemelést nyer. Az alaprajz ilyen összetett kezelése számomra kicsit komplikált, de jól működhető. Az épület egészében előremutató, a környezetét „meghúzó”, ezért elfogadható és szerethető, remélem, környezete is így értékeli.